

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Chambre des Représentants

12 FEBRUARI 1953.

12 FÉVRIER 1953.

WETSVOORSTEL

houdende uitzonderingsmaatregelen in zake het statuut der vastaangestelde en tijdelijke leden van het Rijkspersoneel.

PROPOSITION DE LOI

portant des mesures exceptionnelles relatives au statut des agents de l'Etat, définitifs et temporaires.

TOELICHTING

DEVELOPPEMENTS

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

MESDAMES, MESSIEURS.

Het is ongetwijfeld hoogst wenselijk dat het Statuut van de ambtenaren, zoals het werd vastgelegd in de besluitwet van 1937, geëerbiedigd worde. Dit statuut geeft inderdaad aan alle belanghebbenden de gewenste waarborgen en ook aan de gemeenschap de verzekering dat zij over een uitgelezen korps van ambtenaren zal beschikken.

De uitzonderlijke omstandigheden die wij tijdens de jongste vijftien jaren hebben beleefd, hebben echter de toepassing van de besluitwet van 1937 in ruime mate belemmerd.

Opdat men zo spoedig mogelijk tot een gezonde toepassing van het statuut zou kunnen terugkeren, moet men zonder verwijl de hangende problemen eens en voorgoed oplossen.

Dit is dan ook het doel van onderhavig wetsvoorstel.

* * *

De wet van 28 December 1950, houdende tijdelijke maatregelen betreffende de vergelijkende examens voor de toelating tot de vaste betrekkingen in de Rijksbesturen, stelde zich ten doel de abnormale toestand te regulariseren van vele duizenden tijdelijke Rijkspersoneelsleden, waarvan het merendeel, overeenkomstig de beschikkingen vervat in het Koninklijk besluit van 2 October 1937, niet in Staatsdienst kon treden, ingevolge de talrijke en opeenvolgende uitzonderingsmaatregelen van het statuut van het Rijkspersoneel die sinds de oorlog dienden genomen.

Artikel 1 van het Koninklijk besluit van 23 Juni 1951, gewijzigd bij dat van 12 December 1951, stond, onder zekere voorwaarden, de definitieve benoeming toe van de tijdelijke personeelsleden, die vóór 26 Augustus 1939 in dienst waren, en dit zonder examen, in een aanvangsgraad van de categorie, waarin zij op deze datum in dienst waren.

Het past deze bijzondere regularisatiemaatregelen thans

Il serait évidemment très souhaitable que le statut des agents de l'Etat soit observé dans le sens établi par l'arrêté-loi de 1937. Ce statut donne, en effet, à tous les intéressés les garanties désirables et à la communauté la certitude de disposer d'un corps de fonctionnaires d'élite.

Les circonstances exceptionnelles que nous avons connues ces quinze dernières années ont toutefois entravé sérieusement l'application de l'arrêté-loi de 1937.

Afin d'en revenir à une saine application du statut, il faut, une fois pour toutes, résoudre sans délai les problèmes en suspens.

Tel est le but de la présente proposition de loi.

* * *

La loi du 28 décembre 1950, portant des mesures temporaires relatives aux concours d'admission aux emplois définitifs des administrations de l'Etat, régularisait la situation anormale de plusieurs milliers d'agents temporaires de l'Etat qui, pour la plupart, ne pouvaient entrer définitivement au service de l'Etat conformément aux dispositions de l'arrêté royal du 2 octobre 1937, par suite des nombreuses et successives mesures d'exception au statut des agents de l'Etat qu'il a fallu prendre depuis la guerre.

L'article premier de l'arrêté royal du 23 juin 1951, modifié par celui du 12 décembre 1951, accordait, sous certaines conditions et sans examen, la nomination à titre définitif aux agents temporaires en service avant le 26 août 1939, dans un grade de début de la catégorie dans laquelle ils fonctionnaient à cette date.

Actuellement, il convient d'étendre ces mesures de

G.

tot andere categorieën tijdelijke personeelsleden uit te breiden, zowel om praktische als om billijkheidsredenen.

1. — Praktische redenen.

De organisatie van een reeks bijzondere examens, dit voor alle aanvangsgraden van alle Departementen, blijkt een zware taak te zijn bij de uitvoering, indien zij toepasselijk is op vele duizenden agenten. Als bewijs daarvan kan het feit aangehaald worden dat, sedert het van kracht worden van de wet van 28 December 1950, — hetzij sinds ruim twee jaar —, slechts enkele regularisatie-examens konden georganiseerd worden, namelijk voor de steno-typisten, de typisten, en de eerste proef voor de klerken van enkele departementen.

Het is onnodig op de vele materiële moeilijkheden te wijzen, die de organisatie van dergelijke maatregelen met zich brengt in de administratieve Rijksdiensten, waarvan de taak aldus abnormaal bemoeilijkt wordt.

Overigens, blijkt het in de praktijk uiterst ingewikkeld de verschillende in te richten proeven samen te ordenen en, anderdeels, zou het prijsgeven van dergelijke coördinatie er op neerkomen het principe te verzaken, waarbij alle personeelsleden van de onderscheiden Rijksbesturen op gelijke voet dienen behandeld.

Daarenboven, betekent de inrichting van de verscheidene proeven een zeer zware last voor de Schatkist en men kan veilig aannemen dat er een ernstige bezuiniging kan verwezenlijkt door de versoepeling van het stelsel ingericht door de besluiten, getroffen in uitvoering van de wet van 28 December 1950.

Zulks blijkt des te duidelijker wanneer men denkt aan de daling van het rendement welke de speciale voorbereiding tot de examens, georganiseerd ten voordele van de tijdelijken, onvermijdelijk met zich brengt.

Dit schept een toestand, waaraan dient verholpen door het vraagstuk van de regularisatie der tijdelijken in zijn geheel te herzien.

2. — Redenen van billijkheid.

Onder de bij artikel 2 van het Koninklijk besluit dd. 23 Juni 1951, gewijzigd door dit van 12 December 1951, bedoelde personeelsleden, zijn er velen die sinds verscheidene jaren in Rijksdienst fungeren; zij werden in dienst behouden omwille van hun dienstprestaties, alsmede hoofdens hun gedrag tijdens de bezetting. Er wordt bovendien van hen gevergd, dat zij jaarlijks een gunstig verslag zouden bekomen. Is hun behoud in dienst trouwens niet het tastbaar bewijs van hun beroepsbekwaamheid?

De oorlogsomstandigheden en de daaropvolgende ontreddering hebben de personeelsleden verhinderd zich tot normale toegangsprouven, welke niet meer ingericht werden, aan te bieden.

Het is, diensvolgens, strijdig met de billijkheid, de grote meerderheid der tijdelijke personeelsleden aan de eindproefexamens te onderwerpen.

De meeste tijdelijke personeelsleden hebben reeds gedurende een lange tijdspanne hun bedrijvigheid ten dienste van het Rijk aangewend, zekeren onder hen tellen reeds meer dan 12 jaren dienst, tijdens welke hun beroepsgeschiktheden ongetwijfeld door hun hiërarchische oversten konden worden nagegaan. In het licht van artikel 1 wordt ten andere voorzien, dat betrokkenen minstens de stageperiode van de in beschouwing genomen categorie achter de rug moeten hebben. Er kan voor hen, waarvan zeer velen trouwens de leeftijd van 40 jaren hebben bereikt of overschreden, geen spraak zijn hun loopbaan in het privaat-

regularisatie à d'autres catégories d'agents temporaires, tant pour des raisons pratiques que d'équité.

1. — Raisons pratiques.

L'organisation d'une série d'examens spéciaux, pour tous les grades de début de tous les départements, paraît une tâche bien lourde s'il faut l'appliquer à plusieurs milliers d'agents. Il suffira, pour s'en convaincre, de signaler que depuis l'entrée en vigueur de la loi du 28 décembre 1950, soit depuis plus de deux ans, il n'a pu être organisé que quelques examens de régularisation, pour les sténo-dactylographes et les dactylographes notamment, et dans quelques départements la première épreuve pour les commis.

Inutile d'énumérer les nombreuses difficultés matérielles qu'entraîne l'application de pareilles mesures dans les services administratifs de l'Etat, dont la tâche devient ainsi extrêmement difficile.

La pratique démontre d'ailleurs combien il est malaisé de coordonner les diverses épreuves à organiser, et, d'autre part, l'abandon de cette coordination reviendrait à renoncer au principe de l'égalité de tous les agents des administrations de l'Etat.

En outre, l'organisation des diverses épreuves représente une très lourde charge pour le Trésor, et il est certain qu'une sérieuse économie peut être réalisée en assouplissant le régime instauré par les arrêtés pris en exécution de la loi du 28 décembre 1950.

Pour s'en convaincre il suffit de penser à la diminution du rendement des temporaires qui se préparent aux examens organisés pour eux.

Ceci crée une situation à laquelle il faut remédier par une revision d'ensemble du problème de la régularisation des temporaires.

2. — Raisons d'équité.

De nombreux agents visés à l'article 2 de l'arrêté royal du 23 juin 1951, modifié par celui du 12 décembre 1951, sont au service de l'Etat depuis plusieurs années; ils ont été maintenus en fonctions à cause de leurs prestations et aussi de leur comportement sous l'occupation. En outre, ils doivent faire annuellement l'objet d'un rapport favorable. Leur maintien en fonctions n'est-il pas d'ailleurs la preuve tangible de leur capacité professionnelle?

Les circonstances de la guerre et le désarroi qui en est résulté ont empêché les agents de se présenter à des épreuves normales d'admission, qui n'étaient plus organisées.

Il est par conséquent contraire à l'équité de soumettre à l'examen de fin de stage la grande majorité des agents temporaires.

La plupart des agents temporaires ont déjà consacré pendant une longue période leur activité au service de l'Etat, certains d'entre eux comptent déjà plus de 12 ans de service au cours desquels leurs chefs hiérarchiques ont certainement pu juger de leurs capacités professionnelles. En vertu de l'article premier, il est prévu par ailleurs que les intéressés doivent au moins avoir terminé le stage dans la catégorie envisagée. Pour ceux-ci, dont beaucoup ont atteint ou dépassé l'âge de 40 ans, il ne peut être question de commencer une nouvelle carrière dans le secteur privé. A l'égard de ces agents, l'Etat a l'obligation morale de

bedrijf opnieuw te verzekeren. De Staat heeft tegenover bedoelde agenten de zedelijke plicht hun loopbaan en hun toekomst niet te hinderen.

Artikel 1 voorziet de benoeming in vast verband zonder examen van de tijdelijken die voldoen aan de voorwaarden gesteld bij artikel 2 van het Koninklijk besluit van 23 Juni 1951, gewijzigd door dit van 12 December 1951.

Artikel 2 heeft tot doel de rechten te vrijwaren van de vaste en stagedoende personeelsleden, welke aangevraagd werden vóór het in werking treden van het Koninklijk besluit van 20 October 1937, houdende statuut van het Rijkspersoneel, of welke tot een vaste Rijksbetrekking toegelaten werden na een vergelijkend examen voor toelating tot de stage of een examen voor bevordering in graad.

Alhoewel preciese en statutaire regelen de wijze bepalen waarop vastaangestelde en stagedoende personeelsleden toegang krijgen tot een hogere categorie of tot een hogere graad in de schoot van dezelfde categorie, lijkt het inderdaad onbillijk deze personeelsleden de verplichting op te leggen te slagen voor zeer selectieve proeven, dan wanneer voor hun tijdelijke collega's bijzondere maatregelen verdere genomen om zonder examen in vast verband te worden benoemd.

Daarom achten wij het wenselijk de beginselen te hernemen welke reeds vervat lagen in artikelen 9, 14, 16, 17, en 18 van het Koninklijk besluit van 23 Juni 1951, gewijzigd bij dit van 12 December 1951, en waardoor bijzondere maatregelen voor overgang en bevordering ten voordele van de vast aangestelde en stagedoende personeelsleden voorzien werden.

Voornoemd artikel 9 voorzag dat de aanwijzing voor een functie van de geregulariseerde tijdelijke personeelsleden zou geschieden, nadat het vastaangesteld en stagedoend personeel de gelegenheid zou gekregen hebben zich aan te bieden voor een vergelijkend examen voor overgang naar de hogere categorie of voor een bevorderingsexamen, toegang gevend tot een graad die mag toegekend worden aan de regulariseerbare tijdelijken en dat de laureaten van deze wedstrijden en examens bij voorrang zullen te werk gesteld worden in de vaste betrekkingen, welke vacant waren op het ogenblik van de inrichting van deze proeven.

Artikelen 14, 16, 17 en 18 voorzagen zekere regelen die het, mits zekere voorwaarden, de vastaangestelden en stagedoenden mogelijk maakte toegang te krijgen tot een beginbetrekking van de hogere categorie dan deze waarin zij fungeerden.

Het lijkt dan ook volkomen billijk voor de genothebbers van dit artikel, de deelname te voorzien aan een vergelijkend examen voor overgang naar de hogere categorie of een examen voor bevordering tot een hogere graad op basis van een soepeler programma.

In geval van mislukking in de eerste proef zouden belanghebbenden een tweede maal mogen deelnemen.

Wij achten het wenselijk dat een Koninklijk besluit, getroffen in uitvoering van deze wet, de modaliteiten zou bepalen welke deze bekwamen zouden eerbiedigen.

Artikel 3 van onderhavig wetsvoorstel wil bepaalde waarborgen geven inzake toegang tot de aanvangsbetrekkingen van categorie, aangeduid door de Minister tot wiens bevoegdheid het algemeen bestuur behoort, voor de personen die zich kunnen beroepen op de wet van 3 Augustus 1919-27 Mei 1947.

Te dien einde worden 20 % van deze aanvangsbetrekkingen voorbehouden aan de aan de administratie vreemde kandidaten. Deze proeven zouden nochtans derwijze dienen opgevat, dat de tijdelijke personeelsleden die op 4 Januari 1951 de stageperiode niet achter de rug hadden en deze sindsdien voleindigd hebben zouden kunnen opteren voor vragen welke betrekking hebben op de opgedane beroepskundigheden.

* * *

ne pas entraver leur carrière et leur avenir.

L'article premier prévoit la nomination à titre définitif des agents temporaires remplissant les conditions requises par l'article 2 de l'arrêté royal du 23 juin 1951, modifié par celui du 12 décembre 1951.

L'article 2 tend à sauvegarder les droits des agents définitifs et des stagiaires qui ont été recrutés avant l'entrée en vigueur de l'arrêté royal du 20 octobre 1937 portant le statut des agents de l'Etat ou qui ont été admis à un emploi définitif de l'Etat à la suite d'un concours d'admission au stage ou d'un examen d'avancement.

Bien que des règles précises et statutaires déterminent le mode d'après lequel les agents définitifs et stagiaires accèdent, soit à une catégorie supérieure, soit à un grade supérieur dans cette même catégorie, il paraît en effet inéquitable d'imposer à ces agents qu'ils réussissent dans des épreuves très sélectives, alors que des mesures spéciales ont été prises en faveur de leurs collègues temporaires en vue de nommer ceux-ci à titre définitif sans examen.

C'est pourquoi nous estimons qu'il serait souhaitable d'en revenir aux principes déjà contenus dans les articles 9, 14, 16, 17 et 18 de l'arrêté royal du 23 juin 1951, modifié par celui du 12 décembre 1951 et en vertu desquels des dispositions particulières d'accession et d'avancement étaient prévues en faveur des agents définitifs et stagiaires.

L'article 9 précité prévoyait que l'affectation des agents temporaires régularisés s'effectuerait après que le personnel définitif et stagiaire aurait eu la possibilité de se présenter à un concours pour l'accession à une catégorie supérieure ou à un examen d'avancement, donnant accès à un grade pouvant être conféré aux temporaires régularisables, et que les lauréats de ces concours et examens seraient affectés par priorité aux emplois permanents qui étaient vacants au moment de l'organisation de ces épreuves.

Les articles 14, 15, 17 et 18 préoyaient certaines règles permettant, sous certaines conditions, aux agents définitifs et stagiaires d'accéder à un grade de début dans la catégorie supérieure à celle dans laquelle ils fonctionnaient.

Il paraît dès lors parfaitement équitable de prévoir en faveur des bénéficiaires de cet article la participation à un concours donnant accès à une catégorie supérieure ou à un examen d'avancement sur la base d'un programme plus souple.

En cas d'échec à la première épreuve, les intéressés pourront participer une seconde fois.

Nous estimons souhaitable qu'un arrêté royal, pris en exécution de la présente loi, détermine les modalités respectant ces préoccupations.

L'article 3 de la présente proposition de loi tend à donner des garanties déterminées en matière d'accès aux emplois de début des catégories, désignés par le Ministre ayant l'administration générale dans ses attributions, en faveur des personnes admises à se prévaloir de la loi du 3 août 1919-27 mai 1947.

A cette fin, 20 % de ces emplois de début sont réservés aux candidats étrangers à l'administration. Ces épreuves devraient cependant être conçues de telle façon que les agents temporaires qui, au 4 janvier 1951, n'avaient pas terminé la période de stage mais l'ont terminée depuis, puissent opter pour des questions ayant trait aux connaissances professionnelles acquises.

* * *

Het voorgesteld stelsel is geenszins strijdig met de belangen van een goed Bestuur, daar het in zeer gevoelige mate de beschikkingen benadert, vervat in het Koninklijk besluit dd. 6 December 1951, betreffende de regularisatie van het tijdelijk gemeentepersoneel.

Le système préconisé ne porte aucun préjudice aux intérêts d'une bonne administration puisqu'il se rapproche sensiblement des dispositions contenues dans l'arrêté royal du 6 décembre 1951 relatif à la régularisation des agents temporaires des communes.

L. DELWAIDE.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Kunnen in vast verband zonder examen benoemd worden in een aanvangsgraad van de categorie waarin zij hun functies presteerden op 4 Januari 1951, de tijdelijke en daarmee gelijkgestelde Rijkspersoneelsleden, welke vóór deze datum in dienst getreden waren, voor zover zij voldoen aan de voorwaarden, gesteld bij artikel 2 van het Koninklijk besluit van 23 Juni 1951, gewijzigd bij dat van 12 December 1951, houdende tijdelijke maatregelen betreffende toelating tot de vaste betrekkingen in de Rijksbesturen.

Art. 2.

Kunnen, vóór de toepassing van het eerste artikel van onderhavige wet, benoemd worden in een aanvangsbetrekking van de hogere categorie of in een hogere graad van dezelfde categorie, de vastaangestelde en stagedoende personeelsleden die slagen in een examen tot overgang naar de hogere categorie of in een bevorderingsexamen tot de vaste betrekkingen in de Rijksbesturen en die voldoen aan de bij Koninklijk besluit gestelde voorwaarden.

Een examenprogramma dat afwijkt van het door de statutaire regelen opgelegd programma inzake overgang en bevordering van het Rijkspersoneel, kan voor deze kandidaten bepaald worden. Deze personeelsleden zullen de gelegenheid krijgen zich tweemaal voor deze examens aan te bieden.

De kandidaten bedoeld in lid 1 van dit artikel kunnen van het examen tot overgang of bevordering ontslagen worden onder bij Koninklijk besluit te bepalen voorwaarden.

Art. 3.

Een vergelijkend examen voor toelating tot de stage voor de aanwerving van een aantal personeelsleden dat per categorie 20 % bedraagt van de in bedoelde categorie openstaande vaste aanvangsbetrekkingen op de datum van het inwerkingtreden van onderhavige wet, zal ingericht worden voor de aan het bestuur vreemde kandidaten en volgens de bij Koninklijk besluit bepaalde modaliteiten, voor de tijdelijke personeelsleden die op 4 Januari 1951 de vereiste proeftijd niet voleindigd hadden.

Art. 4.

Deze wet wordt van kracht de dag waarop ze in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

10 Februari 1953.

L. DELWAIDE,
M. JAMINET,
M. Th. de MOOR-VAN SINA,
Marguerite DE RIEMAECKER-LEGOT,
F. DEVILERS,
R. NOSSENT.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Peuvent être nommés, sans examen, à titre définitif, dans un emploi de début de la catégorie-grade dans laquelle ils fonctionnaient au 4 janvier 1951, les agents temporaires de l'Etat et assimilés, entrés en service avant cette date, pour autant qu'ils remplissent les conditions prévues à l'article 2 de l'arrêté royal du 23 juin 1951, modifié par celui du 12 décembre 1951, portant des mesures temporaires relatives à l'admission aux emplois des administrations de l'Etat.

Art. 2.

Peuvent, avant l'application de l'article premier de la présente loi, être nommés dans un emploi de début de la catégorie supérieure, ou dans un grade supérieur de la même catégorie, les agents définitifs et stagiaires ayant réussi au concours d'accession à la catégorie supérieure ou à l'examen d'avancement conduisant aux emplois définitifs des administrations de l'Etat, et remplissant les conditions fixées par arrêté royal.

Pour ces candidats, il peut être établi un programme d'examen dérogeant au programme imposé par les règles statutaires en matière d'accession et d'avancement des agents de l'Etat. Ces agents auront la faculté de se présenter deux fois à ces examens.

Les candidats visés au premier alinéa du présent article peuvent être dispensés de l'examen d'accession ou d'avancement aux conditions à fixer par arrêté royal.

Art. 3.

Un concours d'admission au stage sera organisé pour le recrutement d'un nombre d'agents atteignant, par catégorie, 20 % des emplois de début définitifs, vacants dans chaque catégorie à la date d'entrée en vigueur de la présente loi, à l'intention des candidats étrangers à l'administration et, selon les modalités fixées par arrêté royal, à l'intention des agents temporaires qui, à la date du 4 janvier 1951, n'avaient pas accompli le stage requis.

Art. 4.

La présente loi entrera en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

10 février 1953.